

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30767,Z-wiara-w-zwyciestwo-Oddzial-partyzancki-Wiarusy-19471949.html>
19.04.2024, 03:52

Z wiarą w zwycięstwo... Oddział partyzancki „Wiarusy” 1947-1949

**Dawid Golik, *Z wiarą w zwycięstwo...
Oddział partyzancki „Wiarusy”
1947-1949, Kraków 2010, 120 s.***

Bogato ilustrowany album przedstawia historię oddziału partyzanckiego „Wiarusy”, po 1947 r. najsilniejszej i najbardziej aktywnej grupy zbrojnego podziemia w ówczesnym województwie krakowskim. W jego szeregach walczyło na przestrzeni trzech kolejnych lat kilkudziesięciu żołnierzy, związanych w czasie okupacji niemieckiej zarówno z AK, jak i z konspiracją ludową – w większości dawnych partyzantów Zgrupowania „Błyskawica”, dowodzonego przez Józefa Kurasia „Ognia”. Pomimo zakrojonych na szeroką skalę obław i akcji pacyfikacyjnych oddział ten przetrwał aż do lipca 1949 r.

W książce zaprezentowano w większości niepublikowane dotąd fotografie przedstawiające kolejne etapy funkcjonowania oddziału – od „Plutonu Śmierci” Henryka Głowińskiego „Groźnego” i Antoniego Wąsowicza „Rocha” w ramach Zgrupowania „Błyskawica”, poprzez 3. kompanię AK „Wiarusy” Józefa Świdra „Mściciela” i Tadeusza Dymła „Srebrnego”, aż po historię oddziałów „Zorza” Kajetana Samborskiego „Teściowej” oraz „Znicz” Stanisława Ludzi „Harnasia”.

Na wykonywanych przez samych partyzantów lub ich współpracowników

fotografiach widnieją obrazy z życia obozowego, przeplatane pozowanymi zdjęciami z walki oraz portretami poszczególnych żołnierzy z bronią i w mundurach. Poprzez liczne fotografie przedstawiono sylwetki dowódców i ich żołnierzy, a całość uzupełniają reprodukcje dokumentów z zarekwirowanego przez bezpieczeństwo archiwum „Wiarusów” – notatki, wzory pieczętek, pokwitowania rekwizycji.

Wiele zdjęć oraz dokumentów przedstawia proces rozpracowywania oddziału, kolejnych aresztowań i kombinacji operacyjnych. Obok fotografii zabitych partyzantów widnieją zdjęcia triumfalnego pochodu funkcjonariuszy UB, prowadzących ujętych latem 1949 r. żołnierzy oddziału.

Według szacunków bezpieczeństwa działający głównie w powiatach nowotarskim i limanowskim oddział „Wiarusy” przeprowadził w latach 1947–1949 ponad dwieście akcji, podczas których zginęło 48 osób (w tym 30 funkcjonariuszy MO, UB i KBW). Większość partyzantów oddziału zastrzelono w walce lub aresztowano i następnie skazano na śmierć. W latach 50. komunistyczne więzienia opuścili tylko nieliczni.

Książka otrzymała nagrodę II stopnia w IV edycji konkursu Fundacji im. Jadwigi Chylińskiej w kategorii albumy (2015)

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)